

MAI KHOI & THE DISSIDENTS

AKTIVITA: UMĚNÍ A SVOBODA

Anotace:	Aktivita vede žáky k přemýšlení o významu svobody projevu a občanském aktivismu v nedemokratických režimech. Zamýšlí se nad výhodami života v demokratické zemi.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	GV: člověk a společnost, umění a kultura, jazyk a jazyková komunikace OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace, estetické vzdělávání
Průřezová témata:	GV: OSV, VMEGS, MKV OV: OVDS
Klíčové kompetence:	GV: komunikativní, sociální a personální, občanská OV: komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	15+
Cíle:	Žáci: <ul style="list-style-type: none">▪ seznámí se s aktuální politickou situací ve Vietnamu,▪ uvědomují si, jakou má umění sílu a proč je takovou hrozbou pro nedemokratické režimy,▪ rozvinou svou dovednost kritického myšlení.
Délka:	90 min. (včetně projekce)
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none">▪ flipchart▪ psací potřeby
Postup:	<ol style="list-style-type: none">1. Aktivitu zahájíme evokací: Co vás napadne, když se řekne cenzura? Odpovědi zapisujeme na tabuli.2. Ptáme se: Napadají vás konkrétní země, ve kterých panuje cenzura? Vysvětlíme, že promítneme film o umělecké cenzuře ve Vietnamu. Stručně osvětlíme, že ve Vietnamu vládne komunistická strana (jiné strany nejsou oficiálně povoleny), která mimo jiné cenzuruje umění a tisk.3. Následuje projekce filmu.4. Po projekci provedeme stručnou reflexi metodou jednoho slova. Vyzveme žáky, ať řeknou jedno slovo, které je k filmu napadá. Slova zapisujeme na tabuli, mohou se opakovat.5. Poté pracujeme s metodou I.N.S.E.R.T. Na tabuli napíšeme znaménka plus (+), minus (-),

vykřičník (!) a otazník (?). Ke znaménku **plus** žáci uvádějí, co na filmu vnímají jako **pozitivní**, ke znaménku **minus** naopak co vnímají jako **negativní**. U **vykřičníku** zmiňují, co pro ně bylo **nové** nebo co považují za **nejsilnější** část filmu. **Otazník** umožňuje klást **otázky**. Se žáky můžeme debatovat nebo své postřehy píšit na papír a poté je sdílet.
Poznámka I.: Můžete využít *Informační texty* k lekci.

Reflexe:

Ptáme se: Dozvěděli jste se nebo uvědomili jste si něco nového? Změnil se váš názor na vietnamskou komunitu v ČR? Dovedete si představit ve Vietnamu žít? Jaké jsou výhody života v demokratickém režimu?

Poznámka:

Pokud máte ve třídě žáka vietnamského původu, doporučujeme, abyste si s ním dopředu promluvili o plánovaném filmu a o jeho vztahu k tématu. Rozhodně automaticky neočekávejte, že bude o Vietnamu vědět něco víc než ostatní nebo že to bude chtít se třídou sdílet. Jeho zapojení nechte spíše na jeho iniciativě.

Zkušenosti z praxe:

Aktivitu jsem testoval s 25 žáky ze sexty, k tématu cenzury zmiňovali slova jako nesvoboda, omezení, média, svoboda projevu, Čína, Rusko, noviny, internet, sociální sítě. V podstatě všechny informace o Vietnamu, tamní komunistické diktatuře a poměrech v zemi pro ně byly nové. Velmi silné byly pro žáky momenty, kdy se Mai Khoi rozhodla změnit z popové hvězdy na kritičku režimu, kdy protestovala pomocí plakátů proti Trumpovi a režimu a dále její loučení s rodiči. Závěrem žáci hodnotili lekci pomocí palců – všechny byly zcela či spíše nahoru, tj. film a aktivita je zaujaly. V reflexi zhodnotili, že jsou rádi za život v demokracii (zmínili hodnoty jako svoboda slova, svoboda tvůrčí činnosti a pohybu, dodržování lidských práv, komfortní život v míru) a uvedli, že by rozhodně ve Vietnamu žít nechtěli. Zmínili, že jejich pohled na vietnamskou komunitu v ČR se nezměnil, jen teď lépe chápou důvody, proč lidé z Vietnamu odcházejí.
Mám z lekce dobrý pocit, i když film je dlouhý a je třeba si hlídat čas.
Tomáš Lengál, gymnázium, Frýdlant, Mládeže 884

Kvůli zavření škol (v rámci koronavirové pandemie) jsem aktivitu testovala online, a to s 19 žáky z druhého ročníku ve dvouhodině zeměpisu. Při online výuce žáci bohužel často zapojí jen zvuk, ale méně často kameru. Výuku se proto snažím mít více interaktivní, ptám se jich na jejich názory a zjišťuji, jestli „nespí“. Před projekcí jsem žákům zadala, ať si promyslí, co je napadá k tématu cenzura. Zmiňovali slova jako omezení svobody, informací, názorů; zkrslování vládou a státními médii. Film jsme pak sledovali společně, je dost dlouhý, a tak bylo na reflexi málo času. V rámci reflexe jednoho slova zmiňovali slova jako nesvoboda, demokracie, deprese, boj za práva. Film je zaujal, obdivovali Mai Khoi za její odvalu, byli rádi za nové informace o Vietnamu a silně si uvědomili sílu sociálních sítí a to, jaký je život v nesvobodě. Pokud bychom sledovali dokument v běžné výuce, byla by diskuze určitě živější, žáci byli „schovaní“ za svými počítači, ale i tak se ochotně zapojili do reflexe po filmu.
Kateřina Fuchsíková, Střední odborná škola umělecká a Gymnázium, Hulvácká, Ostrava, 2

